51e jaar. — N° 28. Zaterdag, 5 Maart 1904.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, sld onderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar
Twee » » **5** »
Een » » **4** »

Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^mes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. de drukregel.

TONGEREN, DEN 5e MAART 1904

VAN ALLES WAT.

ZONDER GODSDIENST GEEN GELUK. — Niet zelden valt het voor dat ouders, die zelfs de Kerk den rug keeren, hunne kinderen nogtans aan katholieke, ja, priesterlijke colleges toevertrouwen. Waarom zoo gehandeld? Luistert naar het antwoord dat een dusdanige ongeloovige gaf aan iemand, die hem de reden zijner handelwijze vroeg: « Ik hoop, antwoordde hij, dat mijn zoon gelukkiger en tevredener wordt dan ik zelf. »

Zoo gaat het inderdaad. Overtuigd van hun eigen ongelijk, tij het ondervinden van de aanhoudende ontevredenheid waarin ze buiten het christen geloof leven, willen ze van hunne geliefden die zelfde ramp alweeren, en bezorgen hun daarom een onderwijs dat met hunne gezindheden geenszins overeenkomt.

Dat zulke menschen geen geluk smaken, hoeft niet vastgesteld. Veler leven kan hiertoe tot bewijs strekken. Nicolaas Lenau, een bekend Duitsch dichter, verloor op de hoogeschool van Weenen het vrome geloof zijner kinderjaren; hij werd diep ongelukkig en steeds ongelukkiger, totdat hij gedurende een kort verblijf te Stuttgard, den 29 September 1884, in eene ongenezelijke krankzinnigheid verviel en na zes jaren van derelijke ziekte in een krankzinnigengesticht bij Weenen stierf.

Hoevelen, die in hunnen hoogmoed het geloof hebben over boord geworpen, zijn, als zooveel verlorene zonen, na lang in dwaling te hebben verkeerd, in 't vaderlijk huis wedergekomen en hebben daar, aan Gods hart, geluk en vrede wedergevonden? Eenige jaren geleden stierven te Parijs drie mannen: Emiel de Girardin, Littré en Gracin de Tassy, beroemd om hunne letterkundige wetenschappen, maar eveneer bekend voor hunnen helschen haat tegen den godsdienst. Hunne beroemdheid bracht hun geen geluk bij, en ze vonden den vrede des harten niet, dan wanneer zij aan de voeten eens priesters hunne fouten beleden en het geloof hunner kindschheid terugvonden. Daarom was het laatste woord dat zij stamelden: « Zonder godsdienst geene wijsheid, geene deugd, geen geluk. »

* *

EENIGE KLEINE VERGELIJKINGEN. — O wat slechte minister is me de Smet de Naeyer toch!...

1° Onder de liberalen, van 1878 tot 1884, vermeerderden de handelszaken van 200 millioen; van 1894 tot 1902 vermeerderden zij van 1400 millioen.

2° Van 1878 tot 1884 vermeerderde de havenbeweging van Antwerpen van 1100 tonnen; van 1894 tot 1902 vermeerderde zij van 1,300 tonnen.

3° Onze buitenlandsche handel vermeerderde 49 ten %, onder de Smet de Naeyer. In Frankrijk, in dezelfde tijdverloop, is hij enkel van 25 ten % gestegen.

* *

De *Chronique* heeft, in eene harer laatste nummers, een wijs woord gesproken. Zij zegt namelijk:

« De *Etoile belge* en de *Journal de Charleroi* zijn aan het jammeren-twisten over de houding welke de liberalen zullen moeten aannemen als zij de « clericale » Regeering aan het bewind zullen vervangen hebben.

» Ons dunkt dat onze confraters er een beetje vroeg op los gaan. Immers de « clericale beer » staat nog tamelijk sterk op zijne pooten, en wellicht zouden wij wel doen eerst en vooraf onze maatregels te nemen, opdat hij ons niet zou versluikken.

» Maar deze al te practische zorg schijnt niet voldoende voorzekere politieke mannen. »

Dat is voorzeker wijs gesproken, maar 't zal de liberale vrienden niet aangenaam zijn en men zal de *Chronique* verwijten, dat zij haren neus voorbij heeft gepraat!

* *

M. Lorand, progressistische volksvertegenwoordiger, verdedigt in een dagbladartikel de vervolgingspolitiek van 't Fransch Ministerie en verklaart zich Combist.

Het ideaal van het volksgezind liberalism — zegt hij — is, in Frankrijk gelijk in België, de volledige, radicale scheiding van Kerk en Staat, de *volle vrijheid* voor iedereen, naar zijn goeddunken te voorzien in zijne godsdienstige of wijsgeerige behoeften.

Inderdaad, 't is juist dat! M. Combes wil aan de Kerk en aan de katholieken de vrijheid geven en, tamens die vrijheid, verjaagt hij de kloosterlingen, vervolgt hij de priesters en vernietigt hij 't katholiek onderwijs!

Dat is waarlijk eene zonderlinge manier om de vrijheid te huldigen. Onze liberalen keuren die goed en verklaren, dat zij, indien de gelegenheid zich aanbiedt, ook alzoo zullen handelen. De katholieken zijn dus, eens te meer, gewaarschuwd.

Ouderdom der menschen.

Van in de oudste tijden af, hebben de geleerden naar remedies gezocht tegen het oud worden, dat maar eene leelijke ziekte is als men de vijftig achter zijnen rug krijgt. Volgens de heidensche godenleer, moest er op de wereld ergens eene bron springen, wiens klaar en krachtig water het leven kon verlengen en verjongen, maar al degenen, die er naar gezocht hebben, hebben een blauwe scheen geloopen en zijn met hun versleten knoken in het graf aangeland, juist als al de andere menschen die er toen leefden.

Tusschen de jaren 1214 en 1294, meende de Engelsche alchimist of scheikundige, R. Bacon, een elixir uitgevonden te hebben om onze levensdagen te rekken. Deze elixir moest nog al kostelijk vallen, want hij was uit goud, peerlen, diamanten, amber en hert of maagsteen gedistilleerd. Hij vertelt dat bij daarmede de gravin Demonts tot 140-jarigen ouderdom in het leven hield, maar zijne elixir zal zeker maar alleen op de levensorganen van gravinnen gewerkt hebben, want hij zelf kroop op 80-jarigen leeftijd het putteken in.

In de oude tijden, zoowel als vandaag nog, zijn er altijd menschen geweest die het gewone tijdsalp van 's menschen leven overschreden en overschrijden. Zonder van Mathuzalem en de aartsvaders van het H. Schrift te spreken, zal ik u aanhalen dat de Romeinsche geschiedschrijver, Suëtonius, ons vertelt dat er onder de regering van Titus, bij eene optelling in Italië, drij menschen van 140, acht van 135, zes van 120 en drie en zestig van 110 jaren gevonden werden. Atilla, koning der Hunnen, stierf toen hij 124 jaren oud was; een Engelsch man werd 168 en te Reichingen woonde in 1791 een man van 120 jaar.

En nu voor onzen tijd. Een zekere M. Solarelle, in 1870, heeft eene optelling gemaakt van honderdjarigen in Europa en heeft er gevonden 62,503. In Canada, een land van Amerika, waren er alleen, in 1871, 421 mensc en van honderd en er over. Te Buenos-yres woont een neger, Bruno Cotrim, die 150 jaar oud is; in Livonië woont een grijsaard van 168. Laatst stierf M. Savin, die, toen hij 110 jaar oud was, nog schoolmeester speelde. In Frankrijk waren er, in 1897, 213 persoonen van 100 tot 107 jaar; het oudste mensch dat men daar gekend heeft, stierf in 1838, 158 jaren oud.

Maar die van Hongarië spanen de kroon. Te Temesvar is Peter Cortan gestorven op den ouderdom van 195 jaren, terwijl zijn oudste zoon den ouderdom van 155 jaren bereikte. Dat kan nog al tellen!

En wat deden of wat doen die menschen toch om zoo oud te worden? Als men het hun vraagt, dan zullen er 99 op 100 zijn die u zullen antwoorden: ik ga mijnen dagelijkschen slenter voort; ik leef stillekens aan zonder veel beslagen ambras, gelijk het de dag meebrengt.

Wij vroegen het eens aan Jan Govaerts, onzen vriend van Weerde in den tijd, die met zijne geestvermogens stierf toen hij 101 jaar oud was, en twee dagen voor zijnen jubilé van 100 jaar nog naar de Smulpartij van « Schuppenboer » ging: « Jan, wat hebt ge toch gedaan om zoo oud te worden?» en de scheelm kon dan heimelijk lachen en scheen u te zeggen: « Ik ben hier in het veld tusschen beeten en rapen opgegroeid, groot gebracht met spek, boonen en bottermelk; ik heb naar koude noch warmte gezien; ik heb geëten en gedronken wat ik had; ik ben soldaat geweest en heb Napoleon gediend, ik heb onder hem gevochten en drij maanden lang in Hamburg gevangen gezeten; » en dan blies u de farceur uit zijn steenen neusbranderke een ferme walm tabaksdamp onder den neus, om u te verstaan te geven dat gij hem, met een pakken van uwen groven « Oburg » te schenken, het meeste plezier deed.

En wat besluit moeten wij daaruit trekken? Dat er hier en daar nog menschen zijn die buitengewoon lang leven en dat ons leven van onzen Lieven Heer afhangt, en als Hij het goedvindt, dat wij ook honderd jaar kunnen worden.

Negerbezoeken.

Aan de « Annalen » van het Missiehuis te Roosendaal ontleenen wij de volgende schets van den eerw. heer Bouma, missionaris te Oegandi:

Evenals in Europa, zoo is ook in Afrika de « goede toon » dikwijls eene kleine tiran, die zijne eigene wetten heeft en duizenderlei lasten veroorzaakt. In het bijzonder moet de jeugdige missionaris, die zoo juist is aangekomen, dikwijls zijne ergernis verkroppen, wanneer zijne duurbare kinderen bij hem « op bezoek » komen, steeds met het doel om den nieuwen « Sebo » eens goed op te nemen. Nauwelijks komt hij des morgens uit de kerk, om naar zijn huis te gaan, of reeds vindt hij eene groote menigte negers voor zijn huisdeur neergehurkt.

— Hoe stelt ge het, Sebo? Hebt gij goed geslapen? klinkt het van alle kanten.

— O, uitstekend! Stelt gij het ook allen goed?

— Heel goed, Sebo; maar mankeert gij werkelijk niets? Hebt gij geen koorst? klinkt het verder.

— Neen. Goddank, niets, maar neemt mij niet kwalijk, ik moet aan mijn werk, begint thans de ongeduldige missionaris.

— O, dat is niets, wij zullen u niet storen, luidt het antwoord; als de missionaris echter zijne deur opent, komt de geheele stoet hem achterna en gaat rondom op den grond zitten.

— Maar wat wilt ge dan toch? begint de priester, thans niet van eene al te beste luim.

— Niets, Sebo, niets; wij hebben er maar plezier in, dat gij het zoo goed stelt en dat gij zoo goedsmoeds zijt. Hebt gij soms eenen rozenkrans of eene medalie, of een heel klein kruisje? Wat zoudt ge ons daar gelukkig mee maken, ja overgelukkig.

Hier helpt geen tegenstribbelen, hier helpt geen voorwendsel; de missionaris moet zijn koffer open maken en eenige zijner schatten verdeelen. Eerst dan nemen de bezoekers afscheid — tot den volgenden morgen. Men kan al het mogelijke beproeven om ze weg te krijgen — alles te vergeefs, deze groote kinderen bezitten van natuur eene kinderlijke indringenheid, die toch nooit tot brutaliteit overslaat.

Op een goeden dag had ik ze weer allen in mijne hut; thans besloot ik eene nieuwe taktiek aan te wenden. Ik zegde geen woord en antwoordde op geen enkele vraag, maar haalde kalm mijn breviet voor den dag en begon te bidden. Zoodra zij dat bemerkten, hurkten zij rustig op de vloermatten neer en wachtten geduldig een kwartier, toen een half uur, eindelijk bijna een geheel uur, zonder de minste stoornis te veroorzaken. Werd er een ongeduldig, zoodat eene kleine opmerking hem ontglipte, dan legden de anderen terstond hem het stilswijgen op; nog bidt, bij bidt, » boorde ik hen fluisterend zeggen.

Toen ik eindelijk mijn boek sloot en een kruis maakte, sprongen allen van den vloer op: « Hebt gij geen rozenkrans, dien gij niet meer noodig hebt; hebt gu geen plaatje meer in uw boek, hebt gij...

— Neen, ik heb niets meer, was het korte antwoord, ik heb u alles reeds geschonken, laat mij thans in Godsnaam met rust!

Om mijne woorden kracht bij te zetten, vatte ik mijnen stok en zwaaide hem dreigend in het rond — in een oogwenk was de kamer geruiverd. Ik sloot mijne deur en ging thans aan mijn werk. Eindelijk had ik dan toch eens rust.

Twee minuten gingen voorbij en zachtjes werd aan de deur geklopt.

— Wie is daar buiten?

Wij, Sebo, wij willen toch zoo gaarne weten, of gij soms geen koorst hebt!

Ik schoot in een lach — hier zouden zelfs de goden te vergeefs tegen strijden!

De jonge koning van Spanje.

De *Vors Zig* bevat een merkwaardig verslag van de wijze waarop de jonge koning van Spanje zijne populariteit tracht te verhoogen. Haar korrespondent deelt mee, zooals wij overigens reeds meldden, dat de koning eenige dagen geleden plaats-liet een bezoek kwam brengen aan de Madridsche hoogeschool. Hij had van dit voornemen niet vooraf kennis gegeven en was slechts van zijn hofmaarschalk vergezeld. De koning begaf zich daarop naar een der leergangen en zette zich, tot groote verbazing van de aanwezige studenten, naast den hoogleeraar. Daarop wenkte hij de studenten weer te gaan zitten en zegde:

« Hier heeft niets anders plaats gehad, M. de professor, dan dat het getal van uwe studenten met één vermeerderd is. »

Na eenigen tijd toegeluisterd te hebben, begaf zich de jonge vorst naar een der andere zalen, waar een hoogleeraar, die vroeger zijn leermeester geweest was, het woord voerde. Toen de hoogleeraar aankondigde, dat hij het outwerp « de voorrechten en bevoegdheden van 't hoofd van den Staat » zou behandelen, zegde de koning glimlachend tot een student, die naast hem zat: Dien leergang ken ik al.

Zoo ging het voort. Overal gaf de jonge koning van groote hartelijkheid en minzaamheid blijk. Hij bezocht de prachtige boekerij van de Hoogeschool en vertrok ten slotte onder het geestdrifig gejuich der studenten.

Zoo opgewonden waren de jongelingen, dat zij het koninklijk rijtuig van alle zijden omringden. Eukelen klommen zelfs het rijtuig in. Toen de politie zich biertegen verzetten wilde, gaf de koning een teken, dat zij hen moesten laten begaan. De vorst liet toe dat zij met hem meereden. Zelfs hood hij hen onderweg sigaren aan. Daarop liet hij hen in het paleis komen, waar zij met de overige studenten, die het rijtuig nagesneld waren, den vorst en zijne moeder eene geestdrifige ovatie brachten.

Maandwijzer

voor de Fruitkweekerij.

MAART. — Voltooiing van het planten en enten. — Geene scheuten laten aan de boomen van een of twee jaren planting. — De abrikoosen perzikboomen, het voorgaande jaar weinig hout gegeven hebbende, moeten wel gesnoeid worden. — Het zaaien der kernen en pitten (of steenen). — Den druivelaar planten en eraan werken. — De wijnbeziestruiken planten. — De frambozestammen vaneen scheiden. — Men moet ook de perzik- en abrikoosboomen wel beschutten tegen de nachtvorst of andere veranderingen van weer.

MAANDWIJZER

VOOR DEN

Landbouw EN DE Hovenierderij.

MAART. — IN DE BROEIKASSEN: Boonen, princessen, porcelein, liefde-appels, rijsplant, spaansche peper, basilicum, meloen, tabak, enz. — IN DEN HOF: Salaad, radijs, kervel, savie, peeterselie, pimpernel, porseleine-doorwas, rhubarber, savoie, scaloniën, scorzoneel, selder, spinagie, bitterpeën, labboonen, lavendel, look, mostaard, parei, pastenaken, suikerwortels, thijmoes, venkel, vierboek-moes, wortels, zurkel, kers, citroenkruid, dragon, engelwortel, erwten, hijsop, haviks-wortel, kampernoeliën, kapucijnenmostaard, koekoeksbrood, bloemkool, aardappels, aardknots, ajuin, alsem, anijs, artichok, aspergie, ruben, borago, boonkruid, enz. — OP HET VELD: Aardpeer, bitterpeën, brem, duivenboonen, gerst, siers, gras, hop, heul, kemp, klaver, bloemkool, zweedsche rapen, vlas, korwortels, seradel, spaansche-bastaard-klaver, speurrie, troskensaad, vitsen, enz.

NIEUWS

uit de stad en de provincie.

Paardenmarkt te Tongeren *DONDERDAG 17 MAART.*

Op de markt van TONGEREN van donderdag waren te koop gesteld: 352 koeien en kalveren, 171 vette varkens en 844 magere varkens.

M. Desmaisières,

onze achtbare volksvertegenwoordiger, zal op

Donderdag 17 MAART,

dag der foor, in het lokaal van de Land- en Tuinbouwmaatschappijen, in het Koffiehuis *Allée Verte*, Kielenstraat te Tongeren, van tien ure tot een, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

APOTHEEK. — ZONDAGRUST.

Zondag zal de apotheek van

M. FRANCKEN

alleen openblijven, van 12 uren 's middags tot 12 uren 's nachts, voor de dringende noodwendigheden.

Bij den *Postrijder* van heden behoort een BIJVOEGSEL.

ONZE MAATSCHAPPIJEN.

VOLKSBOND ST.-MATERNUS.

Zondag 13 dezer (HALF-VASTEN) ten **8** ure stipt, **groot Vlaamsch Avondfeest,** opgevoerd door de « Ster der Toekomst ».

PROGRAMMA:

1. 'k Ben getrouwd!
2. De mislukte bakte, (tweespraak).
3. 'k ben piot!
4. M. Langenbek of de mislukte huwelijken.
5. Piet en Pauwel Kwakkels, (tweespraak).
6. De vrouwen zijn lammekens!
7. Sebastopol.
8. Blompap, algemeen lied.

Gedurende de tusschenpoozen, muziek voor viool en piano.

BERICHT. — I° Vrije toegang uitsluitelijk voor de leden. — II° Kinderen worden niet toegelaten.

PENSIOENKAS. — Het bestuur der Lijfrentekas van 't kantoor Tongeren heeft de eer de werkende leden der voornoemde maatschappij, welke de stad Tongeren bewonen, te berichten, dat hunne lijfrentboekjes ter inzage liggen in den Volksbond Sint-Maternus op de *drie eerste zondag der maand Maart* van vijf tot zes uren 's avonds

De belanghebbenden zijn vriendelijk verzocht hun pensioenboekje te komen raadplegen.

Dit zal voor hen een krachtigen sporslag wezen om voort te gaan op den ingeslagen weg.

Tevens zullen zij zich getrokken gevoelen hunne vrienden en kennissen aan te zetten zich insgelijks bij de Lijfrentkas aan te sluiten om alzoo hunne oude dagen tegen kommer en gebrek te vrijwaren.

Het bestuur.

Comice de Tongres.

HERDBOOK TONGROIS.

RÉSULTAT DU CONCOURS DU 29 FÉVRIER 1904.

A.— Concours réservés aux animaux inscrits dans le Herd-book.

1er CONCOURS. — *Taureaux de tout âge.*

A. Jamart, Hamal,	Russon,	médaille,
C. Martin,	Betho	»
C. Martin,	Betho	»
Nic. Derwa,	Widoye	»
C. Vroonen,	Tongres	»

2me CONCOURS. — *Vaches de 6 dents et plus.*

1er pr.	Clerinx Ed. Widoie,	prime 40 fr. méd.	
2e »	Demanneffe Fr. Bommersh^e	» 25 »	»
3e »	Nicolai Laur. Genoels-Eld^e	» 15 »	»
4e »	Delmotte Gér. Bommersh^e	» 10 »	»
5e »	Vroonen Constant, Tongres	» 10 »	»
6e »	Vroonen Constant, Tongres	— »	
7e »	Martin Constant, Betho	» 10 »	»
8e »	Martin Constant, Betho	— »	
9e »	Clerinx Ed, Widoye		
10e			
11e »	Vroonen Constant, Tongres		»

B.— Concours réservés aux membres du Herdbook Tongrois.

4me CONCOURS. — *Genisses de deux dents.*

1er pr.	Delmotte, Bommersh^e	prime 30 fr. méd.	
2e »	Non décerné.		
3e »	Delmotte, Bommershoven		»

5me CONCOURS. — *Genisses sans dents.*

1er pr.	Vroonen Const. Tongres	prime 30 fr. méd.	
2e »	Vroonen Const. Tongres		»
3e »	Martin Constant, Mall	» 10 »	»

6me CONCOURS. — *Taureaux sans dents.*

1er pr.	Martin Constant, Betho,	prime 30 fr. méd.	
2e »	Martin Constant, Betho.		»
3e »	Walmach, Pirange	» 10 »	»

Tongres, le 29 février 1904.

Le Président d'Honneur,
COMTE DE GRUNNE.

Le Secrétaire, L. STRICK. — *Le Président,* C. VROONEN.

Hasselt. — Wanneer wij donderdag schreven dat er op den steenweg van Wimmertingen en Hasselt, twee kapellen bestolen werden, wisten wij nog niet dat op dezelde baan eene derde kapel, en op 't grondgebied Herck eene vierde door boosdoeners op denzelfden nacht werden leeggeplunderd.

Beide bidplaatsen worden talrijk bezocht door Maria's vereerders die aldaar bedevaarten houden om bevrijding te bekomen van koortsen.

De dieven hebben op dezelfde geweldige wijze, als wij donderdag schreven, de deuren der kapellen met ijzers opengebroken.

De zware sponsen hebben zij los gewroet en de ijzers in belegsels der sterke deuren afgebroken. Binnengedrongen, hebben zij hier ook de offerblokken verbrijzeld en tot splinters gebroken, alles medenemend wat er zich bevond. Echter hebben zij niets anders aangeraakt, noch versieselsels, noch offerplaten. Alleen hebben zij de stoutmoedigheid gehad, voor de voeten van 't beeld der H. Maagd, de bougies weg te nemen en ze te gebruiken tot verlichting in den duisteren nacht bij het uitoefenen van hunne heiligschendende daden.

Deze laatste kapellen ook staan niet ver verwijderd van huizen.

Men begrijpt bijna niet hoe zulks mogelijk is, wanneer men, de verbroken deuren ziende, in zich zelve nadenkt, hoe deze onder de geweldige bestorming hebben moeten kraken.

Veel werdt er geklopt over dezen vierdubbelen heiligschendenden diefstal. Men denkt met landloopers te doen gehad te hebben, die wel niet aan aan hun proefstukje meer waren. Bewoners uit den omtrek eerbiedigen al te zeer Maria's heiligdommen, dan om de hand te leggen op de zaken die aldaar geofferd worden tot meerdere eer van O. L. V., en als sprekende bewijzen van verboorde gebeden en verkregen gunsten.

—o— NOG EEN REEKS DIEFSTALLEN. — Woensdag hadden aan de Curingerpoort nachtridders het op lijfwaad gemuat. Bij M. J. hebben zij den wasch met de kuip medegenomen.

In een huis der buurt hebben al te behendige en lange vingeren eene geldbeurs gerobberd. 't Is waar, zij hadden het gemakkelijk, wijl er een lijk in huis zijnde, de inwoners geen argwaan vermoedden. Dieven weten toch van alle omstandigheden gebruik te maken.

ZEEAVONTUREN.

7de VERVOLG.

Zij begon het liedje, dat de matrozen zingen bij het inhalen van touwen. Samen, met de voeten tegen de verschansing steunend, worstelden zij tegen den grooten visch. In een maalstroom van schuim vertoonden zich kop en schouders boven de oppervlakte, terwijl de vionen als de schroef van een stoomboot het water opzweepten. Doch zoodra de groote vinneu boven water waren, werd de baai rustig en machteloos.

Charlie kwam met de stootbijl, en toen de visch langs het schip ging, sneed hij hem met eene enkele beweging den buik open. Een andere Chinees stondt er bij met een langen helzer, haalde de purperzwarte lever er uit, en wierp die in een van de kuipen, die op het dek stonden. De baai wroog zich en worstelde, zijn vinnen trilden en zijn kieuwen zetten zich uit. Wilbur kon niet nalaten te roepen:

— Wat een wreed werk!

— Ho, wat! riep Moran verachtelijk. Opensnijden is nog veel te goed voor hem! Een zeeman kan zulk tuig niet uitstaan!

Andere lijnen werden van aas voorzien en overboord geworpen, en de matrozen begonnen nu aan het werk, dat eigenlijk hun deel was. Bekwaamheid was er niet bij noodig. De haaien kwamen hongerig op het aas af, en weldra was de schoener door honderden omringd. Er ging nauwelijks een halve minuut voorbij, dat niet een van de vier Chineezen een vangst deed, en Charlie en Jim waren druk in de weer met mes en helzer.

Tegen den middag waren de tobben vol. De lijnen werden ingehaald, en de matrozen zetten de kuipen aan de zon, om de traan te laten uitsmelten.

In de tropische hitte kon men de levers bijna zien verteren en ten vier ure waren de kuipen vol dikke, gele traan, waarvan de geur Wilbur onmiddellijk herinnerde aan de vunzige lucht van den schoener, toen hij voor het eerst aan boord kwam.

De kuipen werden geledigd in de okshoofden van vaten, die in het ruim stonden; de tobben werden schoon gemaakt, en de lijnen en haken nagezien. Charlie verdween in de kombuis, het avondeten werd gereed gemaakt en op het dek gebruikt in den glans der ondergaande zon; de lanteerns werden uitgehangen, de Chineezen gingen beneden bijeen liggen en rookten opium, en ten acht ure was het werk van dien dag afgeloopen.

Zoo ging de tijd voorbij. Weldra wist Wilbur niet of het woensdag of zondag was. Het weinig opwekkende werk van die logge dieren te dooden, begon hem spoedig te vervelen, en om de eentonigheid van de elkander opvolgende dagen te breken, ging hij aan land. Hij en Moran waren een groot gedeelte van den tijd aan zichzelf overgelaten, want Charlie had het opzicht over de matrozen.

— Stuurman, zegde Moran op zekeren dag tot Wilbur, na een middagmaal bestaande uit schilddpadvlesch en visch, en in de open lucht, op het halfdek gebruikt, stuurman dat is een saai werk, en het riekt hier op den schoener afschuwelijk. Wij zullen eens met de sloep aan land gaan. Wij kunnen een vaatje meenemen, en water halen. De waterton is nu driekwart ledig. Laat ons eens zien hoe het ons in Mexico bevalt.

— Mexico? zegde Wilbur. Dat is waar ook. — Laag Californië is Mexico. Daar had ik niet aan gedacht.

Zij gingen aan land en brachten den namiddag door met het watervat te vullen uit de beek, en met het zoeken van schaaldieren, die volgens Moran zeer goed smaakten, en die, bij ebbe, op de rotsen achterbleven.

Onbeschrijfelijk was de eenzaamheid van het strand en het land, dat er achter lag, trillend onder de brandende tropische zon. Lage zandheuvels, met struikgewas bedekt, strekten zich het land in. Aan den oostelijken horizon vertoonden zich, op mijlen afstand, blauwe bergmassa's.

Het zand was als vuur bij de aanraking. Ver weg in de baai lag de schoener onbewoond, lijk stil, schijnbaar rustend op zijn spiegelbeeld. En dat was alles, 't vlakke, gloeiende land, het glinsterend van den Stillen Oceaan en de eenzame schoener.

Rustig geworg, zegde Wilbur zacht, terwijl hij zich afvroeg, of er wel werkelijk een plaats bestond als San Francisco, met zijn geplaveide straten en rijtuigen, en of de personen die daar zijn vrienden geweest waren ooit werkelijk bestaan hadden.

Bevalt het u? vroeg Moran zoet, met haar duimen in den gordel vlak voor hem staande.

Ik vind het wel aardig, en gij?

Het komt overeen met het eenige leven dat ik ooit gekend heb. Gij meent zeker, dat het een zonderling leven is voor een meisje. Ik heb altijd geleerd te doen, niet te denken of te lezen wat anderen gedaan en gedacht hebben; en ik geloof dat het er meer op aankomt, wat men doet, dan weet men, denkt of leest. Waar is de kuiptang? Wij zullen nog wat schaaldieren meenemen voor ons avondeten, en dan gaan wij heen.

Dat was al wat er dien geheelen namiddag gesproken werd over iets anders dan de zichtbare dingen, die hen omringden.

Tegen vijf uren kwamen zij weer aan boord, en vonden de Chineezen geheel ontsteld en verbijsterd. Zij zegden echter niets en Charlie maakte zwijgend hun avondeten gereed. Toen zij aan het eten waren, begon Charlie:

— Alle haaien weg! Geen een meer gevangen — allemaal weg.

— Weg — waarom?

— Weet niet, zegde Charlie. Het bevalt mij niet, in het geheel niet. De Chineezen vinden het erg grappig, veel te grappig.

Het was waar. Den geheelen volgenden dag was er geen haai te zien, en ofschoon de matrozen vischten tot dat het donker werd, kregen zij zelfs geen enkele maal beet. Niemand kon eenige verklaring van dit verschijnsel geven.

— Het is vreemd, zegde Moran. Ik heb nog nooit gehoord dat een haai uit voedsel in den steek liet. Er gij kunt duidelijk zien, dat het den matrozen niet naar den zin is. Bijgeloovige ezels! hun kop mocht wel eens uitgebraad worden.

Dien tacht om half drie ontwaakte Wilbur in zijn hangmat. De maan was ondergegaan, de lucht was bezaaid met sterren. Er was geen windje aan de lucht. Het was zoo stil, dat hij een grooten visch in het water kon hooren spelen. Opeens, zonder de minste waarschuwing, voelde hij dat de schoener onder hem werd opgelicht. Hij liet zich uit zijn hangmat vallen en stond op het dek. Geen twijfel — het voorschip rees omhoog. Hij zag de boegspriet van ster tot ster naar boven gaan; voorwerpen op het dek begonnen naar achter te glijden; de traan in de kuipen op het dek liep over; de Chineesche matrozen hieven een wild geschreeuw aan, en langzaam begon het schip weer te dalen, totdat het met een schok, die Wilbur bijna omverwierp, zijn gewone ligging hernam. Moran ontmoette hem in het ruim. Charlie kwam naar achteren gestormd.

— Wat was dat? Gaan wij naar den kelder? Heeft het schip gestooten?

— Neen, neen; wij zitten nog vast aan het zeewier. Was het een vloedgolf?

— Oozin. Dan waren wij er zoo niet afgekomen.

— Nu, wat was het dan? Luister! Wees toch in 's hemelsnaam stil, daar voor!

Wilbur zag over de verschansing in het water, dat zich nog even rimpelde. Anders was er niets, en geen geluid was er te hooren.

Ondanks al zijn pogingen tot zelfbeheersching voelde Wilbur eene koude rilling langs zijnen rug gaan. Dat akelige spookachtige oplichten van den schoener uit het glasheldere water, op het oogenblik dat er zelfs geen wind gemoeg was, om de zee te doen rimpelen, maakte hem angstig.

Nogmaals staarde hij over de verschansing in de zee. Niets, geen zuchtje deed de lucht trillen. Bij het grauwe sterrenlicht vertoonde zich weerom iets in de Magdalenenbaai of op het strand.

— Stilte, daar voor! riep Moran tot de koelies met hunne schelle stemmen.

Er volgde diepe stilte. Allen aan boord luisterden aandachtig. Het water droppelde, als het tikken van eene klok van den achtersteven, die door het rijzen van den boeg in het water was gedoken. Een ander geluid was er niet.

— Zonderling, mompelde Moran met saamgetrokken wenkbrauwen.

Charlie verbrak de stilte met een gekerm.

— Het bevalt mij niet, het bevalt mij niet! riep hij zoo hard als hij kon.

De man was opeens groen geworden, en Wilbur zag den glans van zijne wijd opengesperde oogen, als van eene grijnzende kat. Terwijl hij en Moran en Wilbur in het ruim van den schoener bijeenstooden, roken zij opeens iets branderigs. Op het voorschip waren de koelies aan het verbranden van rietjes, terwijl zij met het voorhoofd tegen het dek sloegen.

Moran ging naar hen toe, schopte hen overeind en smeet hunne rietjes in zee.

— Feng shui! Feng shui! riepen zij. Wij willen niets van de Feng shui weten!

In het Oosten begon de horizon zwart af te steken tegen de lucht. Het was nog vroeg in den morgend. Er werd eene wacht uitgezet, de Chineezen werden naar beneden gestuurd, en tot het aanbreken van den nag stapte Wilbur op het dek heen en weer, luisterende en wachtend of het geval zich ook zou herhalen. Doch er gebeurde niets meer.

Na het ontbijt hield het zonderlinge drietal — Charlie, Moran en Wilbur — opnieuw raad in de kajuit. Er werd besloten, den schoener naar den anderen kant der baai te sturen.

— Hier zijn de Feng shui, en daar moeten wij niets van hebben, verklaarde Charlie.

— Feng shui, wie zijn dat?

Moran en Wilbur konden uit Charlie's woorden niet wijs worden; zij gisten, dat de Feng shui de goden waren, die dat gedeelte van de Baai beschermden. In ieder geval waren daar blijkbaar geen haaien meer te vangen; zij gingen dus onder zeil, en tegen den middag lag de « Bertha Millner » aan de andere zijde van den inham voor ankor bij het zeewier, omstreeks eene halve mijl van het strand.

Het krioelde hier weer van de haaien, en de vangst werd geregeld voortgezet. Eenige van die dieren werden aan boord gehaald, met een slag op den neus bedwelmd, en van de vinnen ontdaan, die door de Chineezen afzonderlijk ingepakt werden, om ze bij gelegenheid naar China te kunnen verzenden.

Zoo gingen er weer eenige dagen voorbij. De matrozen hadden handen vol werk. Niets verstoorde de eentoonigheid der brandende heete dagen en doodstille nachten. De schoener lag zoo rustig op het effen watervlak, alsof hij aan den bodem vastzat.

Weldra werd de nachtwacht afgecommandeerd. De drie hoofden hadden een goed leven. Schilddadden waren er in overvloed; aan soep, vlesch en gebraden schaaldieren, was geen gebrek, en zeevisschen, haaienvinnen, die bijzonder lekker waren en de kwartels, die Moran en Wilbur aan het strand vingen, was hunne tafel steeds rijk voorzien.

Het strand was geheel onbewoond, evenals het land daarachter — eene onafgebroken woestijn van zand. Wilbur wien het niets doen op den schoener begon te vervelen, deed een keer of zes een onderzoekingstocht rondom de geheele baai. Als hij dan op een der vooruitstekende punten stond en naar het Westen zag, scheen de Stille Oceaan ook al een weinig bevolkt als het land. Geen schip vertoonde zich, geen zeil stak af tegen den horizon, geen rookwolkje rees op tegen de lucht. Alles was ledig, onbeschrijfelijk woest en trilled of van hitte.

Weer verliep een week. Charlie begon te klagen, dat de haaien opnieuw schaarsch werden.

— Ik geloof, dat zij weer langzamerhand wegtrekken.

Dienzelfden nacht ontwaakte Wilbur in zijne hangmat door een tikje op zijn arm, en zag hij Moran naast zich staan.

— Hebt gij iets gehoord? vroeg zij zacht.

— Neen, neen! riep hij, zijn aandelen grijpend. Gij?

— Ik meende het. Hebt gij iets gevoeld?

— Ik sliep en heb dus niets bemerkt. Begint het weer?

— Zoo even werd de schoener weer heel zachtjes opgelicht. Toevallig was ik wakker, anders had ik het niet eens opgemerkt.

Zij spraken zacht zooals menschen in 't donker gewoonlijk doen.

— Daar nu, wat is dat? fluisterde Wilbur.

Een lichte trilling, nauwelijks merkbaar, ging door den schoener. Onder zijne hand, die op de verschansing rustte, voelde Wilbur het beven. Het hield op, begon weer, en stierf langzaam weg.

— Wat, duivel is dat? mompelde hij ongeduldig, terwijl hij trachtte zich tegen zijn angst te verzetten.

Moran schudde het hoofd en beet zich op de lippen.

— Ik begrijp er niets van, zeide zij. Kunt gij iets zien?

Lucht, zee en land vormden eene onafgebroken massa van eenzaamheid. Er was niet de minste wind.

— Luister, zegde Moran.

(Werdt voortgezet.)